

Naziv: Dezinformacije i lažne vijesti

Tema: 3. Lažne vijesti (fake news) – kako kritički pristupati sadržajima na internetu

Dobna skupina: 7. razred

Ciljevi: prepoznati lažne vijesti, razviti kritičko pristupanje raznim sadržajima, upoznati se s vrstama lažnih vijesti.

Potrebni materijali: uređaji s pristupom na internet za učenike, računalo s internetom za učitelje, prezentacija za učitelje, projektor, pribor za pisanje.

Scenarij radionice:

UVOD (10 min)

U uvodnom dijelu radionice upitali smo učenike jesu li se oni ikada susreli s lažnim vijestima. Većina učenika odgovorila je potvrdno. Nakon toga smo ih pitali kako su znali da su lažne vijesti. Neki učenici su odgovorili kako su im vijesti bile smiješne ili nisu baš povjerovali u njih.

Pokazali smo učenicima video FAKE ≠ FACT prema istinitim događajima u kojemu se pojavila lažna vijest kako je Švedska zabranila božićna svjetla kako ne bi razljutili muslimane. Ljudi koji su provjerili činjenice su shvatili kako to nije istina, a oni koji su samo pročitali naslov teksta i odlučili podijeliti video potaknuli su veliku reakciju mržnje u svijetu.

SREDIŠNJI DIO (30 min)

Uz pomoć PowerPoint prezentacije izrađene prema brošuri Dezinformacije s portala medijska pismenost, upoznali smo učenike s time što su lažne vijesti, koje su potencijalne opasnosti lažnih vijesti, razgovorom s učenicima zaključili smo kako se u današnje doba najviše lažnih vijesti javlja uz temu koronavirusa. Upoznali smo učenike sa statistikom koja kaže kako se 37% stanovnika Europe susreće s lažnim vijestima svakodnevno te kako su lažne vijesti najučestalije u Španjolskoj, a najmanje učestale u Finskoj. Razgovarali smo s učenicima zašto ljudi smatraju kako su tradicionalni mediji izvor od najvećeg povjerenja, a zašto su internetski izvori i web-mjesta izvor najmanjeg povjerenja. Upoznali smo učenike s nekoliko savjeta kako vježbati kritičko razmišljanje. Pronašli smo nekoliko lažnih vijesti na Facebook-u i pokazali ih učenicima te smo kroz razgovor došli do uviđaja kako su to lažne vijesti.

ZAVRŠNI DIO (5 min)

Prvi dio radionice smo završili rješavanjem kahoot kviza o lažnim vijestima, dezinformacijama, misinformacijama...

2. DIO RADIONICE – RAD U PARU (45 min)

Učenici su dobili zadatak u paru preuzeti edukativnu brošuru „Dezinformacije“ s portala medijske pismenosti. Prvo su riješili vježbu 8 i 9 koju smo zajedno prokomentirali. Nakon toga su učenici radili mentalne mape na teme:

- Što su dezinformacije?
- Tko ih i zašto kreira?
- Kako se šire?
- Kako prepoznati dezinformacije i na njih odgovoriti?

Poveznica za kahoot kviz: <https://create.kahoot.it/details/55c50ab9-9719-40b3-9af1-5b7883d29ae7>

PowerPoint prezentacija:

Video iz PowerPoint prezentacije: <https://www.youtube.com/watch?v=v11lbgZWtkE>

Plakat 7.a razreda:

DEZINFORMACIJE | LAŽNE VIJESTI

The poster features four distinct hand-drawn diagrams:

- Top Left: 'Tko ih i zašto?'** A central question surrounded by notes on why disinformation spreads (e.g., 'Ljudi su laka plima', 'Ljudi su laka plima', 'Ljudi su laka plima').
- Top Right: 'ŠTO SU DEZINFORMACIJE?'** A central question with branches for 'DEFINICIA', 'CILJ', 'KAKO SE POKREĆUJE?', 'MOTIV', and 'PRISUDA'. It defines disinformation as 'svakom namjerno širenju lažne informacije' and lists motives like 'zabaviti se' and 'dobiti novac'.
- Bottom Left: 'KAKO SE ŠIRE DEZINFORMACIJE'** A central question with branches for 'Kako se šire?', 'Kako se šire?', and 'Kako se šire?'. It lists factors like 'Ljudi su laka plima' and 'Ljudi su laka plima'.
- Bottom Right: 'DRUŠTVENE MREŽE I DEZINFORMACIJA'** A central hub with branches for 'DRUŠTVENE MREŽE I DEZINFORMACIJA', 'DRUŠTVENE MREŽE I DEZINFORMACIJA', and 'DRUŠTVENE MREŽE I DEZINFORMACIJA'. It lists platforms like 'Facebook', 'Twitter', and 'Instagram'.